

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΑ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 27 ΜΑΪΟΥ 1933

ΑΡΙΘ. 21

ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΙΤΡΟΥΣ

Αριθ. 1220.

Παναγιώτατε και Θεοτάτε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης και Οἰκουμενικῆ Πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ σεβασμιώτατε και περισπούδαστε ἀδελφέ και συλλειτουργγέ Κύριε Φώτιε, τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐν Κυρίῳ κατασπασόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 680 τῆς 29—3—33 Γράμματος τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος, περὶ τῆς καταργήσεως και συγχωνεύσεως τῆς τέως Μητροπόλεως Κίτρους, προαγόμεθα ἵνα γνωρίσωμεν Ὑμῖν Συνοδικὴ διαγνώμη τὰ ἀκόλουθα.

Διὰ τῆς ἀνακηρύξεως εἰς Μητροπόλεις τῶν Ἐπισκοπῶν τῆς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, τῆς συστάσεως νέων Μητροπόλεων πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων Ἀρχιερέων και τῆς ἐπιβαρύνσεως τοῦ Ὄργανισμοῦ Διοικήσεως τῆς περιουσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τῆς μισθοδοσίας τῶν Ἑλλάδι σχολαζόντων Μητροπολιτῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἐπιβαρύνθη ὁ Ὄργανισμὸς διὰ τσοσούτων δαπανῶν, ὥστε νὰ μὴ δύναται ἕπως ἐπαρκέσῃ και εἰς αὐτὴν ἔτι τὴν καταβολὴν τῆς μισθοδοσίας τῶν Ἱεραρχῶν, τῶν δαπανῶν τῶν Γραφείων τῆς Ἱεράς Συνόδου και αὐτοῦ τοῦ Ὄργανισμοῦ, τῆς μισθοδοσίας τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, τῆς μισθοδοσίας τῶν Ἱεροκλήρων και τῶν ἄλλων ἐπιειγούσων ἐκτάκτων ἀναγκῶν, πολλῶν δὲ μάλλον ἕπως ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν ἀπολύτων ἐκκλησιαστικῶν ἀναγκῶν, ἥτοι τοῦ ἔργου τῆς Ἱεραποστολῆς, τῆς ἰδρύσεως και συντηρήσεως Ἱερατικῶν Σχολῶν πρὸς μόρφωσιν τοῦ Κλήρου, τῆς μισθοδοσίας και ἀσφαλίσεως τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου, τῆς συντηρήσεως τῶν Γραφείων τῶν Μητροπόλεων και τῆς θεραπείας Ἐκκλησιαστικῶν Φιλανθρωπικῶν και κοινωφελῶν σκοπῶν, ὧν ἡ ἐκπλήρωσις ἀπαραίτητος κρίνεται. Ἀλλὰ και ἀσχέτως πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ταύτην ὄψιν τοῦ ζητήματος, ὑπερβολικὸς θεωρεῖται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν Ἑλλάδι ὑπαρχόντων σήμερον Ἀρ-

χιερέων, ἀνερχομένων μετὰ τῶν σχολαζόντων εἰς 92.

Ὅθεν πρὸς τὴν περὶ ἐλαττώσεως τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν ἐμόφωνον γνώμην τῆς Πολιτείας και τῆς Ἐκκλησίας συνεφώνει και τὸ σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἀνταλλαγείσης ἀλληλογραφίας.

Διὰ τοῦ Νόμου δὲ 5187 ἐχορηγήθη τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας ἵνα, ἐκτὸς τῶν διὰ τῆς Πατριαρχικῆς Ἐγκυκλίου ὑπ' ἀριθ. 4427)2661 τῆς 6—11—14 και τοῦ Νόμου 3615 κηρυσσομένων προσωρινῶν και διαλυομένων Μητροπόλεων, καταργῆ διὰ τῶν 2)3 αὐτῆς και ἄλλας μονίμους Μητροπόλεις τῆς τε Παλαιᾶς Ἑλλάδος και τῶν Νέων Χωρῶν και ἀνακοινοῦται τὴν κατάργησιν τῷ τε Ἱπουργεῖῳ και τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριαρχεῖῳ.

Διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 1428)413 τῆς 13—4—29 γράμματος ἡμῶν πρὸς τὸν αἰδίδιμον Πατριάρχην Βασιλεῖον ἐζητήσαμεν ὅπως «γνωρίσῃ ἡμῖν τίνες ἀκριβῶς τῶν ἐν Ἑλλάδι Μητροπόλεων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου διὰ τῆς ἀπὸ 6—11—24 Πατριαρχικῆς Ἐγκυκλίου ἐκηρύχθησαν προσωριναὶ και ἐπομένως καταργηταὶ και τίνες μόνιμοι».

Διὰ δὲ τοῦ ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 775 τῆς 12 Ἰουλίου 1929 Γράμματος τῆς Ἱ. Θ. Παναγιότητος ἀνακοινοῦται ὅτι προσφρόνως προήχθητε «ἀποστεῖλαι ἐγκλειστῶς δύο καταλόγους περιέχοντας τὸν μὲν τὰς πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀπὸ 6—11—24 Πατριαρχικῆς και Συνοδικῆς Ἐγκυκλίου ὑφισταμένας ἐν ταῖς Νέαις Χώραις τῆς Ἑλλάδος Μητροπόλεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, τὸν δὲ τὰς διὰ τῆς Ἐγκυκλίου ταύτης ἰδρυθείσας νέας τοῦ Θρόνου Μητροπόλεις ἐν τῇ αὐτῇ περιοχῇ, ἐπιδηλώσαι δὲ ἀπαντητικῶς εἰς τὴν διατυπωμένην ἐρώτησιν, ὅτι ἐκ τοῦ ὅλου πνεύματος τῆς ὡς ἄνω Πατριαρχικῆς και Συνοδικῆς Ἐγκυκλίου και Ἐκκλησιαστικῆς ἀλληλογραφίας τοῦ Πατριαρχείου συνάγεται τίνες ἐκ τῶν πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς Ἐγκυκλίου ὑφισταμένων Μητροπόλεων δέον εἶτε ἵνα διατηρηθῶσι και ἐφεξῆς εἶτε ἵνα καταργηθῶσι, τίνες δὲ ἐκ τῶν διὰ τῆς Ἐγκυκλίου ἰδρυθεισῶν ἐνδείκνυται ἵνα παραμείνωσιν ὡς συμπέπουσαι κατὰ τὰ ὅρια πρὸς Νομαρχιακὰς περιφερείας, εἶτε ἀντιθέτως ἵνα

καταργηθῶσιν ὡς προσωρινῶς καὶ δι' ὠρισμένην ἀνάγκην ἰδρυθεῖσαι».

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρατιθεμένων αὐτολεξεῖ ἐκ τοῦ Γράμματος Ὑμῶν ἐκείνου οὐδαμῶς καθορίζεται σαφῶς τίνες τῶν ἐν ταῖς καταλόγοις ἐκείνοις ἀναγεγραμμένων Μητροπόλεων θεωροῦνται κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καταργητέαι καὶ διαλελυμέναι, ἀλλ' ἀορίστως γίνεται λόγος καὶ διασαφηνίζεται μόνον τὸ ὅτι δέον ἵνα παραμείνωσιν αἱ συμπίπτουσαι κατὰ τὰ ὄρια πρὸς Νομαρχιακὰς περιφέρειας.

Ἄλλ' ἡ Μητρόπολις Κίτρους, ἡ συμπεριλαμβανομένη ἐν τῷ δευτέρῳ καταλόγῳ, δὲν ἀποτελεῖ Νομαρχιακὴν περιφέρειαν οὐδὲ γίνεται περὶ αὐτῆς ἰδιαιτέρα τις μνεία, οὔτε ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 4427 τῆς 6—11—24 Πατριαρχικῆ καὶ Συνοδικῆ Ἐγκυκλίῳ, οὔτε ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 775 τῆς 12 Ἰουνίου 1929 Γράμματι Ὑμῶν, οὔτε ἐν τινὶ ἄλλῳ ἐγγράφῳ, ἐνῶ τὸναντίον περὶ τῶν Ἐπισκοπῶν τῆς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης ἀναφέρονται ἐν τῇ Πατριαρχικῇ Συνοδικῇ Ἐγκυκλίῳ τῆς 6—11—24 τὰ ἐξῆς «περιλαμβάνουσαι ἅπερ καὶ αἱ τῶς ὁμώνυμοι Ἐπισκοπαὶ ὄρια καὶ ἐφ' ὅσον παραμείνουσιν οἱ νῦν Ἀρχιερατεύοντες ἐν αὐταῖς, ἵνα μετὰ ταῦτα, διαλυομένων τῶν ἐν λόγῳ Μητροπόλεων, περιέλθωσι τὰ μέρη αὐτῶν εἰς τὰς οἰκείας γείτονας Μητροπόλεις, συμφώνως πρὸς τὴν πολιτικὴν αὐτῶν ἐξάρτησιν».

Ἡ δὲ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας ἀληθῆς ἐστὶν ὅτι ἐξήνεγκε γνώμην περὶ διατηρήσεως τῆς Μητροπόλεως Κίτρους, ἀλλὰ τὸ Ἰπουργεῖον τῆς Παιδείας καὶ τῶν Ὀργανισμῶν, λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὴν Πατριαρχικὴν καὶ Συνοδικὴν Ἐγκύκλιον, συμπεριέλαθε καὶ τὴν Μητρόπολιν Κίτρους μετὰ τῶν διαλυομένων, κατοχυρώσαν τὸ κῦρος τῆς ἀνωτέρω Πατριαρχικῆς Ἐγκυκλίου διὰ τῶν Νόμων 5187 καὶ τοῦ τροποποιήσαντος αὐτὸν 5438.

Ἡ δὲ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μετὰ τὴν χηρείαν τῆς τῶς Μητροπόλεως Κίτρους, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν Πατριαρχικὴν Ἐγκύκλιον καὶ τὸ δὸν ἄρθρον τῶν Νόμων τούτων, προέβη εἰς τὴν συγχώνευσιν τῆς Ἐπαρχίας Κίτρους εἰς τὴν Μητρόπολιν Βερροίας, συμφώνως πρὸς τὴν πολιτικὴν ἐξάρτησιν, ὡς ἐγένετο καὶ διὰ τὴν Μητρόπολιν Καμπανίας καὶ τὰς Μητροπόλεις Νέας Ὀρεστιάδος, Λαγκαδᾶ, Γιαννιτσῶν καὶ Γουμνιτίσης, Μετσόβου, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου, Ἰκαρίας καὶ Θάσου.

Ἐν τῷ Ὑμετέρῳ Γράμματι ἀναφέρεται ὅτι ἡ Μητρόπολις Κίτρους ἀνήχθη εἰς Μητρόπολιν αὐτοτελῆ ὑπὸ τύπον διαρκῆ καὶ μόνιμον, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς

ἀπλῶς διὰ τὰς καιρικὰς ἀνάγκας συστάσας τότε προσωρινὰς Μητροπόλεις. Ἄλλ' ἡ Ἐπισκοπὴ Κίτρους ἀνήχθη εἰς Μητρόπολιν προηγουμένως καὶ συγχρόνως μετὰ τῶν ἄλλων Ἐπισκοπῶν τῆς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης καὶ οὐχὶ διὰ καιρικὰς ἀνάγκας, ἦτοι τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων Ἀρχιερέων, ὡς ἐγένετο διὰ τὰς ἄλλας Μητροπόλεις.

Ὁ Πατριαρχικὸς τόμος τῆς ἀνακηρύξεως εἰς Μητρόπολιν τῆς Ἐπισκοπῆς Κίτρους ἐξεδόθη πρὸ τῆς Πατριαρχικῆς Ἐγκυκλίου τῆς 6ης-11-24, ὅθεν οὐδεμίαν ἔχουσι σχέσιν τὰ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενα, ἐφ' ὅσον, ἄλλως τε, διὰ τοῦ ἀπὸ 12 Ἰουνίου 1929 Γράμματος Ὑμῶν δὲν ἀποκλείεται ἡ κατάργησις καὶ συγχώνεσις καὶ μονίμων Μητροπόλεων τοῦ πρώτου Καταλόγου. Κατηργήθησαν δὲ ὅντως παλαιαὶ μόνιμοι καὶ ἱστορικαὶ Μητροπόλεις, ὡς ἡ Ναυπακτίας τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος καὶ ἄλλαι τῶν τε τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Μητροπόλεις. Ἐν τῇ μεταγενεστέρῃ δὲ ταύτῃ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τόμου Πατριαρχικῆ Ἐγκυκλίῳ τῆς 6-11-24, ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 775 τῆς 13 Ἰουνίου 1929 Γράμματι Ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς δυσὶν ἀποσταλεῖσι καταλόγοις τῶν Μητροπόλεων οὐδαμῶς γίνεται διάκρισις τῆς Μητροπόλεως Κίτρους, οὐδὲ ἰδιαιτέρα τις περὶ αὐτῆς μνεία.

Ὡς πρὸς τὰ ἀναφερόμενα ὅτι ἡ τῶς Μητρόπολις Κίτρους ἀνεγνωρίσθη ὡς μὴ καταργητέα καὶ κυβερνητικῶς διὰ τῆς ἀπὸ 31 Μαΐου 1928 εἰσηγητικῆς Ἐκθέσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Ὀργανισμῶν Ὑπουργοῦ κ. Θ. Νικολοῦδῃ ἐπὶ τοῦ σχεδίου Νόμου περὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως τῶν ἐν ταῖς Νέαις Χώρας τῆς Ἑλλάδος Μητροπόλεων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, παρατηροῦμεν ὅτι ἐν τῇ ἐκθέσει ἐκείνῃ ἀναφέρονται ὡς καταργητέαι 16 μόνον Μητροπόλεις, μὴ συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Μητροπόλεως Νέας Ὀρεστιάδος, καὶ ὅμως αὕτη κατηργήθη καὶ συνεχωνεῦθη ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιρρήσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, καὶ ὅτι αἱ εἰσηγητικαὶ καὶ ἐκθέσεις τῶν Ὑπουργῶν οὐδεμίαν ἔχουσι νομικὴν ἰσχὺν ἐφ' ὅσον ἀντιτίθενται πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου. Ἀντιθέτως, ἄλλως τε, ἡ εἰσηγητικὴ ἐκθεσις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ὀργανισμῶν κ. Παπανδρέου ἀπὸ 8-5-31 ἐπὶ σχεδίου τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀναδιβάσει εἰς 19 τὰς διαλυομένας Μητροπόλεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἐν αἷς συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ τῶς Μητρόπολις Κίτρους.

Ἐν σχέσει δὲ πρὸς τὰ ἀναγραφόμενα, ὅτι ἡ Μητρόπολις Κίτρους ἀποτελεῖ σήμερον ἐν ταῖς κατ' αὐ-

τήν μέρεσι κέντρον οὐκ ἄμοιρον σπουδαιότητος, προαγόμεθα ἵνα γνωρίσωμεν Ἰμῖν κατ' ἔκθεσιν καὶ θεβαίωσιν ἐπὶ Συνόδου τοῦ ἐκεῖ μεταβάντος καὶ ἐπὶ δεκαπενθήμερον διαμείναντος Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Βερροίας, γνωρίζοντας ἄλλως τε ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὴν κατάστασιν καὶ σύνθεσιν τῆς Μητροπόλεως Κίτρους, ὅτι οὐδεμίαν ἐνέχει αὕτη σήμερον ἐξαιρετικὴν σπουδαιότητα, ἄτε κειμένη ἀμέσως καὶ ἐν συνεχείᾳ μετὰ τῶν Χωρῶν τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος καὶ μακρὰν εὐρισκομένη τῶν συνόρων, μεσολαβουσῶν πολλῶν ἄλλων Μητροπόλεων, ὑπάρχουσι δὲ καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπαρχίαν μόνον 250 κομμουνισταί, 2 χιλιασταί καὶ 409 οἰκογένειαι Εὐαγγελικῶν προσφύγων, ἐλθοῦσαι ἐκ Κοτυώρων τοῦ Πόντου, αἵτινες οὐδεμίαν προπαγάνδαν ἢ προσηλυτισμὸν διενεργοῦσιν, ἀλλ' ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ, λόγῳ τῆς ἐπιγαμίας καὶ τοῦ συγχρωτισμοῦ μετὰ τῶν ὀρθοδόξων, ἐλαττοῦνται καὶ ἀποβάλλουσι τὸν φανατισμὸν των. Οὐδεμία δὲ ἄλλη προπαγάνδα ἀντορθόδοξος, ἀντιθησκευτικὴ καὶ ἀντεθνικὴ δρᾶ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Κίτρους.

Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς σήμερον οὐδαμῶς ἐπαρκεῖ εἰς τὴν ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν Μητροπολίτου. Ἀποδείξει τούτου εἶναι ὅτι καὶ ὁ ἀοίδιμος Μητροπολίτης Παρθένιος, ὢν βέβαιος ὅτι ἡ Μητρόπολις αὐτοῦ ἦτο ἐκ τῶν διαλυομένων καὶ θέλων νὰ βελτιώσῃ τὴν θέσιν αὐτοῦ, ἐπεδίωξε κατὰ τὴν ἐνταῦθα συνοδικὴν αὐτοῦ περίοδον τοῦ 1930—31 ἵνα μετατεθῇ εἰς τὴν Μητρόπολιν Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης, ἀποθνήσκων δὲ ἐκληροδότησε τὸ οἶκόν του, τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποιοῖ ὡς Μητρόπολιν, εἰς τὴν Ριζάρειον Σχολήν.

Ἐφ' ὅσον καὶ ἐν τῷ Ἰμμετέρῳ Γράμματι ἀναφέρεται ὅτι «ἐγένετο καὶ τυγχάνει θεβαίως καὶ σήμερον παρ' ὑμῖν κατ' ἀρχὴν καὶ γενικῶς ἀποδεκτὴ ἡ γνώμη περὶ τῆς συνταυτίσεως, μικρὸν κατὰ μικρὸν, καὶ ἐφ' ὅσον καὶ ὅπου ἐγχωρεῖ, τῶν ὀρίων τῶν ἐκκλησιαστικῶν Ἐπαρχιῶν πρὸς τὰ τῶν Νομαρχιῶν καὶ ἐγκρίνεται γενικῶς ἡ κατάργησις καὶ ἡ συγχώνευσις Μητροπόλεων», ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προέβη οὐχὶ ἐσπευσμένως εἰς τὴν συγχώνευσιν τῆς τέως Μητροπόλεως Κίτρους μετὰ τῆς Βερροίας, ἀλλ' ἐσκεμμένως, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ἅπαντα τὰ ἀναφερόμενα ἐν τῷ Ἰμμετέρῳ Γράμματι καὶ φρονούσα ὅτι ἀζήμιος ἐπὶ ἐκκλησιαστικῆς ἀπόψεως ἀποβαίνει ἡ κατάργησις αὐτῆς καὶ ὅτι κάλλιστα μέλλουσιν ἐξυπηρετεῖσθαι αἱ θησκευτικαί, ἐκκλησιαστικαὶ καὶ ἄλλαι ἀνάγκαι αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Βερροίας, τοῦ ὁποίου ἡ Μητρόπολις ἀπέχει δύο μόνον ὥρας σιδηροδρομικῶς ἀπὸ τῆς ἔδρας τῆς Μητροπόλεως Κίτρους, τὰ πλεῖστα δὲ τῶν χωρίων αὐτῆς μίαν

μόνον ὥραν. Ὑπάρχει δις τῆς ἡμέρας σιδηροδρομικὴ συγκοινωνία, διὰ δὲ τῆς κατασκευαζομένης ἀμαξιτῆς ὁδοῦ συντομεύεται ἡ ἀπόστασις κατὰ πολὺ. Οὕτω διὰ τῆς συνεχοῦς ἐπισκέψεως τοῦ Μητροπολίτου Βερροίας εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Κατερίνης καὶ διὰ τῆς προσλήψεως ἱκανοῦ ἱεροκήρυκος, διαμένοντος διαρκέστερον ἐν Κατερίνῃ, καταστήσεται τελείως ἀνεπαίσθητος τοῖς χριστιανοῖς ἡ ἔλλειψις μονίμου Ἀρχιερέως. Ἄλλως τε καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἤδη ἀπὸ τοῦ 1912 ὑπήγαγε τὴν Ἐπαρχίαν Κίτρους διαστικῶς, ἐκπαίδευτικῶς, στρατιωτικῶς καὶ ἐκλογικῶς ὑπὸ τὴν Ἐπαρχίαν Βερροίας, ὡς κέντρον τῆς περιφερείας μετὰ τὴν Θεσσαλονίκην.

Τ' ἀνωτέρω ἐκτιθέμενοι πρὸς διασάφην τοῦ ζητήματος τῆς καταργήσεως τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κίτρους καὶ αὐθις δὲ κατασπαζόμενοι Ἰμᾶς διατελοῦμεν.

Ἀθήνησι, ἰς. Μαΐου, α' θ' λγ'.

Τῆς Ἰμμετέρας Παναγιότητος
Ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός
† Ο ΑΘΗΝΩΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Ἀμφότερα οὐδόλως ἀντίκεινται πρὸς ἀλλήλα. Κακῶς δυσχυρίζονται τινες, ὅτι ἡ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ δὲν εὐρίσκεται ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ ὅτι ἡ ἐπιστήμη ἀντίκειται πρὸς τὸν χριστιανισμόν. Ἐξετάζοντες τοῦτο ἐν ὀλίγοις θὰ ἴδωμεν ὅτι χριστιανισμὸς καὶ ἐπιστήμη εὐρίσκονται ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ συνεργασίας. Ὁ χριστιανισμὸς ἀντικατοπτρίζεται εἰς τὰς Ἀγίας Γραφάς, εἰς τοὺς Ἱ. Κανόνας καὶ εἰς τὰ μυστήρια. Ὁ χριστιανισμὸς θεωρεῖται τὸ μέσον δι' οὗ διδάσκειται ἡ ἀλήθεια, ἡ πίστις, ἡ ἀγάπη, ἡ ἐλπίς. Διὰ τοῦ χριστιανισμοῦ τὰ ἔθνη ἠνώθησαν καὶ ἀδελφοποιήθησαν, «οὐκ ἐν Ἑλληνισμῷ ἢ Ἰουδαίῳ». (Γαλατ. 3-28). Πράγματι ὁ χριστιανισμὸς εἶνε ἡ θρησκεία ἡ θεραπεύουσα τὰς νόσους, ἡ παρηγοροῦσα τὰς πασχούσας ψυχάς, ἡ ἐνισχύουσα τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ ζωῇ, ἀρκεῖ μόνον οἱ λειτουργοὶ αὐτοῦ νὰ ὦσι ἄξιοι τῆς υπηρεσίας αὐτῶν, εὐσυνείδητοι ἐργάται τοῦ ἀμπελώνου τοῦ Κυρίου. Ὁ χριστιανισμὸς φωτίζει τοὺς ἀθρώπους. Καθ' ὃν τρόπον τὸ φῶς παρουσιάζει ἀπείρους ὀρίζοντας εἰς τὴν ὄρασιν, τοιοῦτοτρόπως καὶ τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἡ διδασκαλία αὐτοῦ διανοίγει τοὺς νοερούς ὀφθαλμοὺς εἰς νέους πνευματικούς ὀρίζοντας καὶ φωτίζει καὶ καθοδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν δρόμον τῆς ζωῆς. Ἐπίσης καθ' ὃν τρόπον τὸ πλοῖον καλῶς κατηρητισμένον ἀντέχει εἰς τὰ κύματα τῆς τρικυμίας, τοιοῦτοτρόπως ἡ εἰς Χριστὸν πίστις καταρτίζει τὸν ἄνθρωπον καὶ

καθιστᾶ αὐτὸν ἀνεπηρέαστον ἀπὸ τὰ κύματα τοῦ βίου. Καθὼς τὸ πλοῖον ἔχει τὴν πυξίδα του διὰ τῆς ὁποίας ὁ πλοηγὸς κατευθύνει τὸ πλοῖον, τοιοῦτοτρόπως καὶ ἡ ἀγάπη ἢ χριστιανικὴ εἶνε τὸ πηδάλιον τοῦ βίου μας καὶ ἡ πυξίς, εἶνε τὸ πῦρ καὶ ὁ ἀτμὸς διὰ τῶν ὁποίων κινεῖται ὁ ἄνθρωπος καὶ εὐεκεῖ. Τέλος, καθὼς ἡ ἄγκυρα ὑπόσχεται τρόπον τινὰ τὴν τελικὴν ἀνάπαυσιν τοῦ πλοίου εἰς τὸν λιμένα ὅπου ῥίπτεται, τοιοῦτρόπως καὶ ἡ ἐλπίς, δεικνύουσα τὸν λιμένα τῆς μακαριότητος εἰς τὸν ὅποιον ὁ ἄνθρωπος κατευθύνεται, ὑπόσχεται τὴν ἀσφαλῆ ἀνάπαυσιν ἐν τῷ λιμένι τῆς αἰωνιότητος. Πρώτιστος λοιπὸν παράγων, καὶ δύναμις ἀνακαινιστικῆ τοῦ ἀνθρώπου εἶνε ἡ χριστιανικὴ θρησκεία, ἀνευ τῆς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος ἀδυνατεῖ νὰ ζῆ, νὰ πιστεύῃ, νὰ ἐλπίζῃ σωτηρίαν ἐν τῇ ζωῇ.

Μετὰ τὴν θρησκείαν δεύτερος παράγων εἶνε ἡ ἐπιστήμη. Ἡ ἀληθὴς ἐπιστήμη καταγίνεται εἰς κατανόησιν παντὸς ἀντικειμένου ἐπὶ τῇ θάσει ἀρχῶν, γνώσεων καὶ λογικῆς ἀλληλουχίας καὶ ἐξ αὐτῶν ἐξάγουσα συμπεράσματα καὶ ἀπὸ τὰ συμπεράσματα ἐξευρίσκουσα τὰ ἄγνωστα ἐξέρχεται εἰς τὰ νοούμενα καὶ ἐπεξηγεῖ τὰ φαινόμενα· αὕτη ἐρευνᾷ τοὺς νόμους τῆς νοήσεως, τοὺς τρόπους τοὺς ἠθικούς, φυσικοὺς καὶ πολιτικοὺς, ἐξετάζει τὰς ἀρχὰς τῶν ὄντων καὶ φθάνει εἰς τὴν ἀρχικὴν αἰτίαν ὄλων, τοῦ Δημιουργοῦ. Ἡ ἐπιστήμη σπουδάζει καὶ μανθάνει τὰς ιδιότητας τῶν φαινομένων τῆς φύσεως, τὸν κεραυνόν, τὸν ἀτμὸν, τὸν ἠλεκτρισμὸν κλπ. Ἀλλὰ ἡ ἀληθὴς ἐπιστήμη ὅταν δὲν ἐξέρχεται τῶν ὀρίων αὐτῆς, ὅταν δὲν φρονῇ, ὅτι ὄλα τὰ ξεύρει, ὅταν διδάσκῃ τὰ ὑπὸ τῆς λογικῆς δεκτὰ γενόμενα καὶ δὲν ἀντικρούῃ τὸ ἔμφυτον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ συναίσθημα, τὸ θρησκευτικόν, τότε κατ' ἀνάγκην καθίσταται δεύτερος παράγων, δύναμις ἰσχυρά, ἥτις ἐν συνεργασίᾳ πρὸς τὸν χριστιανισμὸν δύναται νὰ ἀναπλάσῃ καὶ ἀναγεννήσῃ τὴν ἀνθρωπότητα καὶ προαγάγῃ αὐτὴν ἐν ζωῇ. Ἡ ἐπιστήμη αὕτη οὐδὲν ἀντιστρατεύεται πρὸς τὸν χριστιανισμὸν διότι ὁ Θεὸς, ὁ Δημιουργὸς τῆς ἐπιστήμης, αὐτὸς συνέστησε καὶ τὴν θρησκείαν τῆς αἰωνίου ἐλευθερίας ὡς εἶναι ὁ χριστιανισμὸς

Ἐὰν χριστιανισμὸς καὶ ἐπιστήμη φαίνονται συγκρουόμενα, τοῦτο εἶνε φαινομενικόν, διότι ἔπαθε μὲν ὁ Γαλιλαῖος μαρτυρήσας, ἀλλ' ἡ ὑπὸ τοῦ Γαλιλαίου κηρυχθεῖσα ἀλήθεια δὲν εἶνε ἀντίθετος πρὸς τὸν ἀληθῆ χριστιανισμὸν, ἀλλὰ μόνον ὁ φανατισμὸς τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ οὐχὶ ὁ χριστιανισμὸς ἀντέδρασε πρὸς τὴν ἐπιστημονικὴν ἀλήθειαν τοῦ Γαλιλαίου, οὐχὶ ὁ χριστιανισμὸς αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν. Ἐπαθεν εἰς τὴν Ἀλ-

ξάνδρειαν ἡ φιλόσοφος Ὑπατία, ἀλλὰ δὲν εἶνε αἰτία ἡ ἀληθὴς τοῦ χριστιανισμοῦ διδασκαλία, ἀλλ' ὁ φανατισμὸς τοῦ ὄχλου καὶ ἡ παρερμηνεία αὐτῆς. Μόνον παρεξηγήσεις δύναται νὰ υπάρξωσιν, αἱ ὁποῖαι παρυσιάζουσι τὸν χριστιανισμὸν καὶ τὴν ἐπιστήμην ἀντικρουόμενας. Ἡ ἐπιστήμη διδάσκει τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἰσότητά, τὴν δικαιοσύνην, ἀλλ' ἐξ ἴσου ὁ χριστιανισμὸς ἐπαγγέλλεται αὐτά. Ἡ ἐπιστήμη ἐρευνᾷ καὶ ἐξετάζει, ἀλλ' οὐδέποτε ὁ χριστιανισμὸς συνέστησε τὸ «πίστευε καὶ μὴ ἐρευνᾶ», ἀλλ' «ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς». Ἡ ἐπιστήμη καὶ ὁ χριστιανισμὸς συναντῶνται εἰς τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον, τοῦ ἀνθρώπου· ὁ χριστιανισμὸς εἶνε θρησκεία τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιστημόνων, ἀλλ' ἡ ἐπιστήμη ἀρχεται νὰ γίνεταί κτῆμα τοῦ λαοῦ καὶ οὐχὶ ὠρισμένων ἀνθρώπων. Ὁ χριστιανισμὸς διδάσκει, ὅτι δὲν ἀρκεῖ μόνον ἡ πίστις, οὐδὲ σώζει τὸν ἄνθρωπον, ἀν μὴ συνοδεύεται διὰ πράξεων ἐναρέτων. Ἡ ἐπιστήμη ἀναπτύσσουσα τὸν ἄνθρωπον τὸν κάμνει ἱκανὸν νὰ κατανοῇ σαφέστερον καὶ αἰσθητότερον τὰ ὑπὸ τοῦ χριστιανισμοῦ διδασκόμενα. Ἄλλως ἐννοεῖ ὁ κοινὸς θνητὸς τὸν χριστιανισμὸν καὶ ἄλλως ὁ ἐπιστήμων, ἥτοι ὁ χριστιανισμὸς πρὸ τοῦ λαοῦ θεωρεῖται ἄπειρος ὡς ὁ οὐρανός, ἀλλ' ἡ ἐπιστήμη πρὸ αὐτοῦ σταθμίζουσα τὸ ὕψος καὶ τὸ εὖρος τοῦ οὐρανοῦ, διδάσκει, ὅτι ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ εἶνε ὁ αὐτὸς ὁ τοῦ χριστιανισμοῦ. Ὁ χριστιανὸς μακρὰν τῆς ἐπιστήμης ὑποπίπτει εἰς φανατισμὸν, ἡ ἐπιστήμη μακρὰν τοῦ χριστιανισμοῦ καθίσταται σοφιστεία, τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦσιν ἡ ὑπερηφάνεια καὶ ἡ ἀκολασία. Ἐπιστήμη χωρὶς χριστιανισμὸν εἶνε ἄνθρωπος βλέπων μὲ ἓνα ὀφθαλμὸν καὶ κινούμενος μὲ ἓνα πόδα, ἀμφοτέρω ὁμῶς παρουσιάζουσι τὸν ἄνθρωπον τέλειον. Χριστιανισμὸς μὴ ὑποδοθητῶν τὴν ἐπιστήμην δὲν εἶνε ἀληθὴς. Καὶ ἐπιστήμη μὴ σεβομένη ἑαυτὴν ἐκπίπτει ἐξερχομένη τοῦ κύκλου τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ ἀποδαίνει πλάνη· ἡ πεπλανημένη δὲ ἐπιστήμη εἶνε ἡ νοσοῦσα. Ὡς τοιαύτη ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν σοφιστικῶν διδαγμάτων καθίσταται δηλητηρίον, μάχαιρα ἀμπίστομος ἐπαπειλοῦσα νὰ δηλητηριάσῃ ἢ νὰ ἀποκόψῃ πᾶν ὅ,τι ὕγιες καὶ εὖρωστον ἐν τῷ κοινωνικῷ ὀργανισμῷ καὶ νὰ καταστρέψῃ αὐτό. Διὰ τοῦτο δὲ δυστυχῶς ἡ ἐπερχομένη καταστροφὴ χαρακτηρίζεται ὡς ἀνασύνθεσις, ὡς ἀναδημιουργία εἰς τὴν ἐποχὴν μας καὶ αἱ ἠθικαὶ ἐννοιαὶ χάνουσι τὴν σημασίαν. Οἱ ἀληθεῖς ἐπιστήμονες διεκρίθησαν πάντες διὰ τὴν εὐσέθειαν αὐτῶν. Ἀντεπεξήλθον κατὰ τῶν ὑλιστικῶν θεωριῶν καὶ δι' ἄδρων ἐπιχειρημάτων ἀπέδειξαν τὸ ἀκαταμάχητον τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν.

† Ο ΕΛΕΣΣΗΣ ΚΩΣΤΑΝΤΙΟΣ

ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ
ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ
ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗΣ*

[1]

Οί προσεκτικοί παρατηρηταί τῆς ἠθικῆς ἐξελίξεως τῆς νεωτέρας κοινωνίας καί πρὸ τοῦ Παγκοσμίου πολέμου διέγνωσαν τὴν ἀδυναμίαν τῆς πνευματικωτάτης τῶν θρησκειῶν, τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀρχῶν αὐτῆς πρὸς ἀναγέννησιν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἄλλ' ἡ πείρα τοῦ πολέμου κατέστησε τὴν ἀδυναμίαν αὐτὴν ἔτι μάλλον καταφανή καὶ ἐγέννησε τὴν κίνησιν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἐνεσωμάτωσε τὸ Συνέδριον τῆς Στοκχόλμης (1925). Τὸ Συνέδριον ἐκεῖνο συνήνωσεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ τοὺς ἀντιπροσώπους ὄλων τῶν Ἐκκλησιῶν, πλὴν τῆς Ρώμης, εἰς μίαν κοινὴν ἀπόφασιν, ὅπως δι' ὄλων τῶν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῶν μέσων συνεργασθῶσιν εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐαγγελίου ἐν τῇ ζωῇ καὶ τῇ ἐργασίᾳ. Βεβαίως ἡ κίνησις αὕτη δὲν διατελεῖ ἐν ἀγνοίᾳ τῶν περὶ τὴν πίστιν διαφορῶν, αἵτινες χωρίζουσι τὰς Ἐκκλησίας ἀπ' ἀλλήλων καὶ δυσχεραίνουσι τὴν πλήρη συνεννόησιν καὶ συνεργασίαν αὐτῶν. Νομίζει ὅμως, ὅτι παρακάμπτει τὸν σκόπελον αὐτῶν συγκεντρώνουσα ἀμέριστον τὴν προσοχὴν τῶν συνεργαζομένων εἰς τὰς ἠθικὰς τοῦ Εὐαγγελίου ἀρχάς, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὸν κοινὸν ἠθικὸν κώδικα ὄλων ἀνεξαιρέτως τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἄλλ' ἐκεῖνοι, οἵτινες ἀκραδάντως πιστεύουσιν, ὅτι αἱ κοιναὶ ἠθικαὶ τοῦ Εὐαγγελίου διδασκαλαὶ τότε μόνον κέκτηνται τὸ ἀπαιτούμενον κῦρος καὶ τὴν δύναμιν, ὅταν ἐρείδωνται ἐπὶ ἐξ ἴσου κοινῶν καὶ θεμελιωδῶν ἀρχῶν τῆς πίστεως, δὲν δύνανται εἰμὴ νὰ ποθῶσιν ἔτι στενώτερον τὸν σύνδεσμον μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ Χριστοῦ, ἤτοι τὴν πλήρη ἐν πίστει καὶ διοικήσει ἔνωσιν αὐτῶν. Καὶ τὸν πόθον αὐτὸν συμμερίζονται καὶ ὅσοι μετὰ λύπης παρακολουθοῦσι τὰς ζημίας, ἃς ὑφίσταται τὸ χριστιανικὸν ὄνομα καὶ ἀλλαχοῦ, ἀλλ' ἰδίᾳ ἐν τοῖς πεδίοις τῆς Ἱεραποστολῆς, ἐκ τούτου, ὅτι διαφόρως ἐμφανίζεται τὸ κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν εἰς πολλὰ σώματα διηρημένων Ἐκκλησιῶν. Ἐντεῦθεν προέκυψεν ἡ τάσις ἐκείνη, ἣτις, ἀρξαμένη πρὸ τοῦ παγκοσμίου πολέμου, ἐξεπροσωπήθη μετ' αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου τῆς Λωζάννης (1927). Συνενώσαν τούτο ἀντιπροσώπους ὄλων τῶν Ἐκκλησιῶν, πλὴν τῆς Ρώμης, προέβη ἐν πνεύματι εἰρήνης καὶ κοινῆς προσευχῆς

* Διάλεξις γενομένη πρὸς τὴν πολυάριθμον ἐξ ἐπιλέκτων ἀγγλων ὁμάδα κατὰ τὴν εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους ἱερὰν αὐτῆς ἀποδημίαν.

εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ ἔκθεσιν τῶν ὑφισταμένων μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν ὁμοιοτήτων καὶ διαφορῶν περὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν διοίκησιν. Ἀπτόν ἀποτέλεσμα τῆς κοινῆς αὐτῆς συζητήσεως ἦτο ἡ ἔκτοτε ἐγκαινισθεῖσα καὶ συνεχιζομένη συνεργασία τῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς θαυμασίαν ἄρσιν τῶν διαφορῶν καὶ πρὸς προσέγγισιν ἢ καὶ ἔνωσιν αὐτῶν.

Ἄλλ' ἀνεξαρτήτως τῶν δύο τούτων κινήσεων, νέαν ὄθησιν εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐνώσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ ἔδωκεν ἀναμφιβόλως ἡ περιφημὸς ἔκκλησις πρὸς τὸν χριστιανικὸν κόσμον, τὴν ὁποίαν ἐξαπέλυσε τὸ Συνέδριον τοῦ Λάμπεθ τῷ 1920. Βεβαίως ἡ ἔκκλησις ἐκείνη ἀπηυθύνετο πρὸς πάσας τὰς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ἄν ὅμως αὕτη ἔτυχεν ἰδιαίτερος εὐμενοῦς προσοχῆς παρὰ τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ, τούτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι αὕτη εἶχε παρασκευασθῆ καταλλήλως διὰ τῆς Ἐκθέσεως τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ Οἴκουμ. Πατριαρχείου, ἣτις παρέστη κατὰ τὸ Συνέδριον ἐκεῖνο. Ἰδοὺ διατί ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης χρονολογεῖται ἡ νέα φάσις, εἰς ἣν εἰσῆλθον αἱ σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο ἡμῶν Ἐκκλησιῶν, Ἀγγλικανικῆς καὶ Ὁρθοδόξου, ἐξελιχθεῖσαν ἀπὸ φιλικῶν εἰς ἀδελφικὰς, ὡς προσφυῶς ἀπεκάλεσεν αὐτὰς ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας. Τῆς φάσεως ταύτης τὴν τελευταίαν ἐκδήλωσιν ἀναντιρρήτως ἀποτελοῦσιν αἱ δύο μεταξὺ ἀντιπροσώπων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν συναντήσεις, αἵτινες ἐγένοντο τῷ 1930 καὶ τῷ 1931 ἐν Λάμπεθ. Εὐτυχῆσας ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἴκουμ. Πατριαρχείου νὰ μετᾶσχῃ τῶν συζητήσεων κατὰ τὴν πρώτην καὶ νὰ ἠγηθῶ τῆς πολυμελοῦς Ὁρθοδόξου ἀντιπροσωπείας κατὰ τὴν δευτέραν εἰς τί ἄλλο θέμα ἠδυνάμην νὰ στρέψω τὴν προσοχὴν μου, ὅταν προσεκλήθην ν' ἀπευθύνω πρὸς ὑμᾶς τὸν λόγον, εἰμὴ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐνώσεως τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ὡς ἐμφανίζεται τούτο ὑπὸ τὸ φῶς τῶν τελευταίων συζητήσεων; Ἄλλ' εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ θέματος τούτου συνέβαλε καὶ ἕτερος λόγος. Εἰσερχόμενοι οἱ Ὁρθόδοξοι εἰς συζητήσεις μετὰ τῶν Ἀγγλικανῶν ἐπὶ σκοπῷ ἐνώσεως οὐδέποτε λησμονοῦμεν, ὅτι ἡ ἔνωσις αὕτη ὑπ' ὅψιν ἔχει τὴν ὅλην Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν, οὐχὶ δὲ μίαν οἷαν δῆποτε μερίδα ἐξ ἐκείνων, ὅσαι διὰ λόγους ἱστορικοὺς ἐξελιχθεῖσαι ὑφίστανται σήμερον ἐν αὐτῇ. Παρὰ ταῦτα ὅμως εἰς οὐδένα Ὁρθόδοξον ἐπιτρέπεται νὰ ἀγνοῇ, ποῖα ἐκ τῶν σχολῶν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας εἶνε ἐκείνη, ἣτις γνησιώτερον ἐκπροσωπεῖ τὸ πνεῦμα τῆς ἀρχαίας ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας καὶ ἐργάζεται ἀνεκδότως εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῶν καθολικῶν ἐν τῇ πίστει καὶ τῇ διοικήσει ἀρχῶν ἐκείνης. Ἄλλ' ἡ ἐνω-

τερική αὐτὴ πνευματικὴ οὕτως εἰπεῖν συγγένεια μεταξὺ Ὁρθοδόξων καὶ Ἀγγλοκαθολικῶν δὲν εἶνε δυνατόν ἢ νὰ γεννᾷ ζώηρον τὸ ἐνδιαφέρον παρὰ τῆς τελευταίας. Ὡπως γνωρίσωσι πῶς ἀντιλαμβάνεται τὸ πρόβλημα τῆς ἐνώσεως τῶν δύο Ἐκκλησιῶν Ὁρθόδοξος κληρικὸς εὐρεθεὶς ἐν τῷ μέσῳ τῆς κινήσεως ταύτης. Ὁ πόθος ἐπομένως πρὸς ἰκανοποίησιν τοῦ ἐνδιαφέροντος τούτου ὑπήρξεν ὁ ἕτερος λόγος, ὅστις μ' ἐπεισε νὰ πραγματευθῶ τὸ θέμα τοῦτο ἀντὶ παντὸς ἄλλου. Πραγματευόμενος περὶ τῶν συζητήσεων ἐκεῖνων δὲν δύναμαι ἢ νὰ ἔχω ὑπ' ὄψιν τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα εἰς τὴν ὑπογραφήν καὶ δημοσιεύσιν τῶν ἐποίων ἀπὸ συμφώνου καταλήξαμεν ἀλλὰ δὲν θὰ περιορισθῶ εἰς ταῦτα. Θὰ προσπαθῶ νὰ ἄρω ἐπ' ἐλάχιστον τὸν πέπλον καὶ νὰ δείξω καὶ τὰ κωλύματα καὶ τοὺς κινδύνους καὶ τοὺς φόβους καὶ τὰς ἐλπίδας, αἵτινες συμπαρομαρτοῦσιν εἰς τὸ ἔργον, καὶ νὰ ἐξάρω τὴν ἀνάγκην συντόνου προσοχῆς καὶ ἐργασίας πρὸς εὐδωσιν τοῦ εὐλογημένου ἔργου τῆς ἐνώσεως τῶν δύο ἡμῶν Ἐκκλησιῶν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ὀλιβερά ἀποκάλυψις.

Ἐκ τοῦ ἑναγχοῦ κυκλοφορήσαντος βιβλίου τοῦ πανοσι. Ἐλλογίου Κουρίλα Δαυριώτου ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ μωρὸν ἄλλας» τὸ πρῶτον ἰὺν πληροφοροῦμεθα ὅτι ὁ κύριος αἴτιος τῆς μεταξὺ τῶν αὐτοκληθέντων «Ζηλωτῶν» τοῦ Ἁγίου Ὁρους κυκλοφορίας τοῦ διὰ πλαστογραφίας παραποιηθέντος πρακτικοῦ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἱερεμίου β' τοῦ 1593 συγκληθείσης μεγάλης συνόδου, περὶ τὴν ὁποίαν ἡσυχλήθη ἐν εἰδικῇ μελέτῃ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, δημοσιευθεῖσα ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ», ἐγένετο ὁ γνωστός Δαυριώτης ἱατρός Σπυριδῶν Καμπανάος! Οὗτος, ὑποδανθίζων τὸν περὶ τὴν Μεγίστην Λαύραν ἀπὸ τοῦ 1926 σχηματισθέντα σύλλογον τῶν «Ζηλωτῶν» εἰς ἀντίθεσιν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν διόρθωσιν τῶν ἡμερολογίου, ἐξαπέλυσε πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς τὴν δημοσιότητα διὰ τοῦ μοναχοῦ Ἀθανασίου Βαλοαμάκη τὸ ὑπὸ τοῦ Ἰακώβου Νεασκητιώτου ροθευθὲν χειρόγραφον ὡς γνήσιον πρακτικὸν τῆς ἐν λόγῳ συνόδου, σκοπῶς προσεπιδηλώσας τὸ ψεῦδος διὰ τοῦτο προέρχεται ἐκ λαυρεωτικοῦ κώδικος. Τῶν νηφαλιωτέρων ἐκ τῶν ἀσκητῶν μόλις μετὰ τριετίαν ἀντιληφθέντων τὴν παραχάραξιν, ὁ προμνημονευθεὶς λόγιος μοναχὸς Ἀθανάσιος ἠλεγε κατὰ πρόσωπον τὸν ἱατρὸν Σπυριδῶνα, διὰ ἐχρησιμοποίησιν αὐτὸν ὡς διαγγελία τοῦ πλαστογραφήματος, ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ γέροντος Ἐλλογίου, καίτοι δὲ μετὰ τοῦτο ὁ αἴτιος τοῦ ταράχου ἐξηγαγκάσθη ὑπὸ τῆς συνάξεως τῆς Λαύρας νὰ διαπέμψῃ ἐγκύκλιον πρὸς τοὺς ἀσκητὰς ἀπὸ μέρους τῆς μονῆς, προτρεπομένης αὐτοὺς ὅπως μηδεμίαν προσοχὴν δίδῃται εἰς τὸ παρακεχαραγμένον ἐκεῖνο κείμενον, τὸ κακὸν—ὡς βεβαίως ὁ πατήρ

Ἐλλόγιος—εἶχε ὀφείλει τόσῳ βαθείας τὰς ρίζας, ὥστε ὁ ὄμιλος τῶν Καυσοκαλυβιτῶν Ζηλωτῶν ἀπήρτησε μετὰ πρωτακούστον θράσους καὶ ἰαυότητος: «Ἡμεῖς πιστεύομεν εἰς τὸ ἔντυπον, διότι συμφωνεῖ πρὸς τὸ ἐγὶνὸς φρόνημα τῆς Ἐκκλησίας καὶ οὐχὶ εἰς ὅσα γράφει ὁ πατριάρχης Λοσίθεος, ὅστις ἐξηγοῦσθη ὑπὸ τοῦ Πάπα.» Ἡ τέως ἀγνωστος αὕτη λεπτομέρεια, σήμερον τὸ πρῶτον ἐροχόμενη εἰς ψῆς, ἀποτελεῖ κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον θλιβεράν ἀποκάλυψιν, καθ' ἣσον ἀφορᾷ εἰς λόγιον ἀγιορείτην, περὶ οὗ ἐκρύπτεται μέχρι σήμερον γνώμη διάφορος ἐκείνης, ἣν ὑποβάλλει ἡ περὶ τῆς ἀξιοκατακρίτου πράξεως αὐτοῦ ἐπεύθυνος αὕτη μαρινορία.

Ἡ παγκόσμιος προσδοκία.

Ἐποία σημασία δίδεται εἰς τὴν παρασκευαζομένην παγκόσμιον οἰκονομικὴν διάσκεψιν δῆλον καθίσταται ἐκ τῶν σχετικῶν σχολίων τοῦ παγκοσμίου τύπου. Ὡν τινα εἶνε ἰδιαζόντως παραστατικά. Οὕτω τονίζεται ὅτι ἡ διάσκεψις αὕτη θὰ εἶνε ἡ μεγαλύτερα διεθνῆς συγκέντρωσις ἐξ ὧσιν ποτὲ εἶδεν ἡ ἀνθρωπότης· οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν 66 κρατῶν θὰ ὀμιλήσων ἐξ ὀνόματος 1700 ἑκατομμυρίων κατοίκων ἐπὶ συνόλον 1849 ἑκατομμυρίων τοῦ γῆτον πλανήτην καὶ προστίθεται ὅτι, πιθανώτατα δὲν θὰ ὑπάρξῃ ἀνθρώπινον πλάσμα, τοῦ ὁποίου ἡ θέσις ὑπὸ οἰκονομικὴν ἔποψιν νὰ μείνῃ ἀνεπηρέαστος ἐκ τῶν ληφθησομένων ἀποφάσεων. Ταῦτα δὲ πάντα σημαίνουσι τὴν ἔκτασιν καὶ τὸ βάθος τῆς ἠθικῆς κυρίως ἀπογοητεύσεως, ἣτις θὰ διαπλωθῇ ἀνὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ἐν ἣ περιπτώσει ἠθέλεν ἀποτύχει ἡ συνδιάσκεψις, καί, κατ' ἀκολουθίαν, τὴν διὰ τοιαύτην ἀπενικταίαν ἔκβασιν τεραστίαν εὐθύνην τῶν συγκροτούντων αὐτήν, ἂν δὲν ἐμφορηθῶσι τοῦ πνεύματος τοῦ Χριστοῦ.

Γνωστὴ γλῶσσα.

Ἀνταπόκρισις ἐκ Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὴν καθολικὴν «Ἐφημερίδα τοῦ λαοῦ τῆς Κολωνίας», πραγματευομένη περὶ τῶν διαθέσεων τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Ρωμαϊκὴν διαπιστοῖ ὅτι, εἰ καὶ ἐκ τῶν ἐπιθέσεων τῶν ὀρθοδόξων κύκλων κατὰ τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας παρέχεται ἡ ἐντύπωσις ὅτι αἱ πιθανότητες πρὸς ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν τούτων παρουσιάζονται σήμερον εἶ πέρ ποτε ὀλιγώτεροι, ἀλλ' ὅμως τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει οὕτω, διότι αἱ ἐπιθέσεις στρέφονται κυρίως οὐχὶ κατὰ τοῦ καθολικισμοῦ, ἀλλὰ κατὰ τῶν οὐνιτῶν, ἀποτελούντων ἄμεσον κίνδυνον διὰ τὴν ὀρθοδοξίαν, ἡ δὲ τάσις πρὸς ἔνωσιν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μετὰ τῆς Ρωμαϊκῆς εἶνε σήμερον, ἀπ' ἐναντίας, ἰσχυροτέρα ἢ ἄλλοτε, ἔνεκα τῆς οὐκράως καταστάσεως τῆς πρώτης καὶ τῆς συναισθηθείσης ὅτι ἡ ἐπεροχὴ τοῦ Καθολισμοῦ θὰ ἀπετέλει πραγματικὴν δι' αὐτὴν εὐλογίαν. Δὲν ἀνεμείετο βεβαίως γλῶσσα διάφορος παρὰ ὀργάνον καθολικὸν, ἀρεσκόμενον νὰ ἐκλαμβάνῃ τὸ Βατικανὸν ὡς τὸ κέντρον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σύμπαντος. Ἡ δυσανασχέτησις τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς κάλλιστα γνωρίζουσιν οἱ κύκλοι τοῦ Βατικανοῦ, προκαλεῖται οὐχὶ ἐκ τῶν ἀπὸ τῶν οὐνι-

τῶν δῆθεν κινδύνων, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐκ τῶν ὑπερφιάλων ἀξιώσεων τῆς ρωσιακῆς Ἐδρας, τὸ δὲ ἐκ τῶν μεθόδων τοῦ προσηλυτισμοῦ, τῶν μεταξὺ τῶν ὀρθόδοξων ἀσκουμένων. Ἡ ἀνταπόκρισις μετὰ τινας χαιρεκακίας χαρακτηρίζει τὴν σύγχρονον ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ὡς «ἡρειπωμένην οἰκοδομῆν» ἐνεκα τῆς «καταρρεύσεως» τῆς ρωσιακῆς Ἐκκλησίας καὶ δι' ἄλλους λόγους. Ὅταν ἡ Ἐκκλησία διώκῃται, τὸ αἷμα καὶ οἱ τάφοι τῶν μαρτύρων τῆς ἀποτελοῦν τὸν μεγαλείτερον θρίαμβόν της, ἢ δ' Ἀνατολικῆ Ἐκκλησία ἀνέκαθεν ἠπῆρξεν ἡ Ἐκκλησία τοῦ μαρτυρίου. Ἐλέγχεται τελείως ἀνιστόρητος καὶ ἄμοιρος χριστιανικοῦ πνεύματος ὁ ἐν τῷ πεδίῳ τῆς πίστεως ἐκλαμβάνων τὴν κοσμικὴν-«κρατικὴν» τῆς Ἐκκλησίας ἐμφάνισιν ὡς τὴν γνησίαν καὶ ὀρθίαν θρησκευτικὴν οἰκοδομῆν.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος συνήλθεν εἰς τακτικὰς συνεδρίας τὴν Τρίτην καὶ σήμερον Σάββατον, τὸ δὲ Πρωτόδικον Συνοδικὸν Δικαστήριον χθὲς Παρασκευῆν.

— Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας παρέστη χθὲς κατὰ τὴν συνεδρίαν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ TAKE.

— Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν ἐγένετο ἡ κηδεῖα τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου πρώην Φθιώτιδος Ἰακώβου ἐν τῷ ναῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, δαπάνη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τιμῆς ἕνεκεν. Τὴν προτεραίαν μεταβὰς ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ μεταστάντος ἐτέλεσε τρισάγιον καὶ ἐκανόνισε τὰ τῆς κηδεῖας αὐτοῦ. Τὴν πρωίαν τῆς Κυριακῆς ὁ νεκρὸς μετηνέχθη εἰς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ ἁγ. Ἐλευθερίου, μετὰ δὲ τὴν θείαν λειτουργίαν εἰς τὸν καθεδρικὸν ναόν. Κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῆς κηδεῖας ἐχοροστάτησεν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος μετὰ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Βελλάς καὶ Κονίτσας, Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων, παρόντησαν δὲ τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ ἐν Ἀθήναις ἀποκρισιάρχος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Σεβ. Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος κ. Χρῦσανθος, οἱ ἐν Ἀθήναις παρεπιδημοῦντες Ἀρχιερεῖς καὶ πολυπληθεῖς ἕτεροι κληρικοί. Ὁ ναὸς ἐπληρώθη εὐσεβοῦς ἐκκλησιασματος τιμᾶντος τὴν μνήμην τοῦ ἀειμνήστου, ἐκ τῶν ἐπισήμων δὲ παρέστησαν οἱ Ὑπουργοὶ τῆς Παιδείας καὶ Προνοίας. Λόγον ἐπικηδεῖον ἐξεφώνησεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Πολύκαρπος. Ὁ ἀειμνήστου Μητροπολίτης Ἰακώβος Παλαιῶν-νου ἐγεννήθη ἐν Δημητσάνῃ τῷ 1860, ἐξεπαιδεύθη δὲ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν Τριπόλει, εἶτα δ' ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν του διορίσθη καθηγητὴς ἐν ταῖς ἐν Ἀθήναις σχολαῖς καὶ ὡς ἀναγνώστης εἶτα διάκονος προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀνακτορικοῦ ναοῦ ἐν ἔτει 1882. Ταῦτοχρόνως διορίσθη β'. Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μέχρι τοῦ 1914, ὅτ' ἐξελέγη καὶ ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Φθιώτιδος. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὑπέβαλε κανονικὴν παραίτησιν ἀπὸ τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος, ἣν ἐποίμανεν ἐπὶ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη.

— Τῇ παρελθούσῃ Παρασκευῇ (19) ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου συνήλθεν εἰς πρώτην συνεδρίαν ἡ διὰ τοῦ ἀπὸ 15 Ἀπριλ. ἐν. ἔτους Πρ. διατάγματος «περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ Ἀθηνῶν» (Ἐφημ. Κυβ. τ. Α' 20 Ἀπρ. 1933) κατασταθεῖσα ἐπιταμελὴς Ἐπιτροπεία καὶ συνεσκεφθῆναι προκαταρκτικῶς ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων σχετικῶν πρὸς τὴν κατάστασιν αὐτοῦ καὶ τὴν μέλλουσαν αὐτοῦ βελτίωσιν. Τὴν Ἐπιτροπείαν ἀποτελοῦσιν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος, ὃν κολυόμενον ἀντιπροσωπεύει ὁ παρὰ τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Μ. Πρωτοσύγκελλος, εἰς κανονικὸς ἐφημέριος ὀριζόμενος ὑπὸ τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου, ὁ ἐκάστοτε Κοσμητῶρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ

Πανεπιστημίου, ὁ ἐκάστοτε πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τοῦ δήμου Ἀθηναίων καὶ τρεῖς ἐνορίζαι τοῦ ναοῦ διοριζόμενοι ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου διὰ μίαν τριετίαν ἐκ πίνακος 15 ἐκλογίμων ἐνοριτῶν, καταρτιζομένου ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου. Κατὰ τὸ ἐν λόγῳ διάταγμα, αἱ περὶ τῆς ἐκλογῆς, καταστάσεως καὶ ἐλέγχου τῶν ἐνοριακῶν ἐπιτρόπων διατάξεις τῆς ἐνοριακῆς νομοθεσίας δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῆς Ἐπιτροπείας ταύτης τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ, ἥτις ἅμα τῇ δημοσιεύσει τοῦ διατάγματος θέλει συντάξει ἐσωτερικὸν κανονισμὸν τοῦ ναοῦ, ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ ὁποίου, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ καὶ τοῦ παρεκκλησίου Ἀγίου Ἐλευθερίου ἀπαραίτητων ἐξόδων, τὰ ἀπομένοντα περισσεύματα διατίθενται διὰ τὴν ἀνακαινίσιν, τὸν ἐξωραϊσμὸν καὶ τὴν ὅσον ἐνεστί μεγαλοπρεπεστέραν ἐμφάνισιν αὐτοῦ.

— Πρὸς πληρεστέραν ἐξήγησιν τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησίας» γραφέντων σημειοῦται, ὅτι ἀναγνωσθέντος ἐν συνοδικῇ συνεδρίᾳ ἐγγράφου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου πρώην Φλωρίνης κ. Χρυσοστόμου ἐν σχέσει πρὸς τὸ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Ἱ. Συνόδου δημουρηγηθέν ζήτημα, ἡ Ἱ. Σύνοδος, ἀποδεχθεῖσα τὰς ἐν ὑπῶ δοθεῖσας ἐξηγήσεις ὡς ἐπαρκεῖς, ἐθεώρησε τοῦτο ἕξεναι καὶ τὰ γενόμενα ὡς ἐκ παρεξηγήσεως προελθόντα.

— Ἐν Καρδίττῃ ὁ Πρωτοσύγκελλος κ. Κύριλλος Καρμαλιώτης κατὰ τὰς γυμναστικὰς ἐπιδείξεις τῶν μαθητῶν παρέστη ὡς Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἀπονομῆς τῶν ἐπάθλων καὶ ὠμίλησε πρὸς αὐτούς, παρεστημένον τοῦ Γυμνασιάρχου κ. Πριάκου, τῶν καθηγητῶν καὶ πολλοῦ πλήθους.

— Ἐν Καρδίττῃ πανηγυρίζοντος τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἐξαφώνησεν ἐν μέσῳ πολλοῦ ἐκκλησιάσματος ὁ πρωτοσύγκελλος τῆς μητροπόλεως.

— Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Σερβῶν ἡ φιλανθρωπία ἀσκεῖται τὸ μὲν δι' ἑλέων τῶν ἐνοριακῶν ἐπιτροπῶν, τοῦ δήμου καὶ τῶν κοινοτήτων, τὸ δὲ διὰ κρατικῶν φιλανθρωπικῶν καθιδρυμάτων καὶ διὰ κοινωνικῶν σωματείων καὶ παρεμφερῶν ἐπιτροπῶν συμμετεχούσης, προτρεπούσης καὶ ἐνισχυούσης τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως. Ἐν τῇ πόλει ὑφίστανται τέσσαρα κρατικὰ φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα, ἥτοι Ὁρφανοτροφεῖον ἀργένων, ἕτερον θηλέων, Ἀγροτικὸν Οἰκοτροφεῖον καὶ ἐθνικὸς παιδικὸς σταθμὸς, εἰς τὴν εὐρύθμιον δὲ διοικήσιν καὶ τὸν πλουτισμὸν αὐτῶν συντελεῖ τὰ μάλιστα ἡ ἱερά μητρόπολις. τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Κωνσταντίνου παρακολουθοῦντος συντόμως τὴν καλὴν αὐτῶν λειτουργίαν καὶ συντελοῦντος διὰ προτροπῶν καὶ παρακλήσεων εἰς εὐεργεσίας καὶ δωρεὰς ὑπὲρ αὐτῶν. Ὅτιοις χάρις εἰς τὰς ἐνεργείας τῆς Α. Σ. ὁ κ. Μιχ. Τούντας ἐδώρησεν ἐν ἑκατομύριον δραχμῶν, κατανεμηθεῖσιν ὡς ἑξῆς τῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων καὶ ὑπὲρ ἄλλων διδασκτικῶν καὶ κοινωφελῶν σκοπῶν. Ἐπ' ἴσης ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ νομάρχου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης δι' ἑράνων ἐπέτυχε τὴν ἀνέγερσιν τοῦ δευτέρου ὀρόφου τοῦ Ὁρφανοτροφείου θηλέων, τὴν ἐγκατάστασιν ὑδραγωγείου μετὰ δικτύου διανομῆς ὕδατος, ἐπέτυχε τὴν προμήθειαν θερματικῆς μηχανῆς καὶ τοπογραφικῶν ἐργαλείων, ἐξηγόρασεν ἀντὶ 316 χιλ. δραχ. παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς μέγα ἀνταλλάξιμον οἰκόπεδον μετὰ κυρίου διὰ Παιδικὸν σταθμὸν κλ.— Ἐν Σέρραις λειτουργοῦσι α) ἡ Φιλόπταχος Ἀδελφότης τῶν Κυριῶν «Ἐμμέλεια», ἀσκοῦν τὴν φιλανθρωπίαν ἐν στενῇ συνεργασίᾳ μετὰ τῆς μητροπόλεως, προσφέρον μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς πᾶσαν τὴν περιφέρειαν καὶ συντηροῦν συσσίτιον διὰ 400 ἀπόρους μαθητὰς οὗτινος τὰ μὲν ἔσοδα εἶνε περὶ τὰς 390,000 δραχ., αἱ δὲ δαπάναι ὑπὲρ τὰς 180,000, τῶν περισσευμάτων προοριζόμενων δι' οἰκοδομὴν μονίμου συσσιτίου. β) Ἡ ἀδελφότης δεσποινίδων «Ἀγάπα τὸν πλησίον σου», ἐπ' ἴσης ἐντατικῶς ἐργαζόμενον καὶ φιλοτίμως βοηθοῦν τοὺς πτωχοὺς, τοὺς φυλακισμένους, τοὺς ἀσθενεῖς, τὰ ἄπορα κοράσια ὑπὲρ τῶν ὁποίων παρασκευάζει τὴν ἰδρυσιν ἐιδικῶ Ἀσύλου. γ) Τὸ Ἀδελφῶτον τοῦ Κοινοτικοῦ Νοσοκομείου Σερρῶν, τελοῦν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου καὶ διαχειριζόμενον τὴν περιουσίαν τοῦ παλαιοῦ κοινοτι-

<p>ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ <i>Καθηγητής τῆς Πανεπιστημίου</i></p> <p>ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΕΜΜ. Γ. ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ <i>Πρωτοπρεσβύτερος</i></p> <p><i>Δι' ἡμετέρας ἀφορᾶς τὴν Σύναξιν ἀπευθυντῶν :</i> <i>Γραφεῖα « Ἐκκλησίας », Στοιὶ Φιλοθέης.</i></p>	<p>ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ † ΖΙΧΝΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ <i>Πρόεδρος</i></p> <p>† ΕΔΕΣΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ <i>Γραμμάτις</i></p> <p>† ΘΕΣΣΑΛΙΩΤΙΔΟΣ ΙΕΖΕΚΙΗΛ <i>Γραμματεὺς</i></p>	<p>ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ</p> <p><i>* Ἐσωτερικὸν δαχ. 60. * Ἐξωτερικὸν φρ. 60 * Ἀμερικῆς δολλ. 3.</i></p> <p><i>Μηνῶν καὶ Νῶν ἑπαρχιακῶν Ἡρωοτυπιῶν δαχ. 100</i></p> <p><i>Νῶν χωρίων δαχ. 60</i></p> <p><i>* Γερίων Ἑσπερικῶν δαχ. 30</i></p> <p><i>* Φοιτητῶν καὶ ἱεροποιουμένων δαχ. 30</i></p> <p><i>Τὰ χρηματικὰ ἱμβόλια διαβεβάζονται: Ταμίαν « Ἐκκλησίας » Σεβ. Μητροπ. Ἐδίσσης κ. Κωνσταντίνου, Γραφεῖα Ἱ. Συνόδου.</i></p>
--	--	---

κοῦ νοσοκομείου. Τὸ μεῖζον μέρος τῆς περιουσίας τοῦ Ἀδελφάτου εἶνε κατατεθειμένον εἰς τὸ ταμεῖον Ἐκπαιδευτικῆς Προνοίας Σεργῶν. δ) Ἡ Ἀδελφότης τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου, ἥτις κυρίως προσέρχεται ἀρωγὸς εἰς τὰς κηδεύσεις τῶν τελευταίων ἀπόρων.— Ἐπὶ τούτοις ἡ Α. Σ. ἐν τῇ περὶ ἔργων εὐρυτέρας κοινωνικῆς προνοίας μερίμνη διεξαγωγῶν ὑπἄνευ ἀγῶνα ἐπέτυχεν τὴν ἐναρξίν τῶν ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων τοῦ Στρυμῶνος, προὐκάλεσεν ἐράνοους ὑπὲρ τῶν πλημμυροπαθῶν, ὧν τὸ ποσὸν ἀνήλθεν εἰς 1 1/2 ἑκατ. περίπου, ἠγωνίσθη κρατερῶς πρὸς ματαίωσιν τῶν διαφθειράντων τὰ ἦθη τοῦ κορρασιακοῦ κόσμου διαγωνισμῶν καλλονῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ του, ἀντεπεξῆλθε συστηματικῶς κατὰ τῶν καταχρήσεων τῶν Γεωργικῶν συνεταιρισμῶν, δι' ἐράνων δὲ καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς ἀνακούφισιν τῶν ἀνέργων τῆς ἐπαρχίας, ἐν γένει δὲ πᾶσαν καταβάλλει προσπάθειαν ὅπως ἡ Ἐκκλησία παντοειδῶς βοηθῇ τοὺς ὀπωρημένους.

— **Διόρθωσις:** Τὸ ἐν τῷ ὑπ' ἀρθ. 19 φύλλῳ τῆς « Ἐκκλησίας » χρονικὸν τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἐπαρχίαν Σεργῶν ἀνήκει εἰς τὴν ἐπαρχίαν Σεργίων καὶ Κοζάνης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Πρό τινος ἐκκλησιαστικῆ ἀποστολῆς ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ σεβ. μητροπολίτου Σιμπίου κ. Νικολάου ἐπισκεφθεῖσα τὴν Α. Μ. τὸν Πατριάρχην Σεβρίας ἐκοινωνόγησε μετ' αὐτοῦ περὶ τῆς διοργανώσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως τῶν ἐν τῷ Γιουγосλαβικῷ Βανάτῳ ὀρθοδόξων ρουμάνων καὶ τῶν ἐν τῷ ρουμανικῷ Βανάτῳ ὀρθοδόξων Γιουγосλαβῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Οἱ βούλγαροι καὶ σέρβοι ἀντιπρόσωποι τῶν ἐθνικῶν συμβουλίων τῆς Ὄργανώσεως τοῦ « Διεθνoῦς Συνδέσμου πρὸς προαγωγὴν διεθνoῦς φιλίας διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν » συνελθόντες εἰς φιλικὴν ἀνταλλαγὴν γνωμῶν ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ρήλου τῇ 28 ἡξάντας, μετὰ τὴν λῆξιν τῶν συσκέψεων αὐτῶν ἐξέδωκαν ἀνακοινωθέν, καθ' ὃ σπερασίσαν ὅπως πᾶσαν καταβάλλουσι προσπάθειαν πρὸς ἄρσιν τοῦ μεταξὺ τοῦ δύο ἀδελφῶν λαῶν, βουλγαρικῶ καὶ σερβικῶ, μέχρι τοῦδε ἀσυμβιβάστου πρὸς τὴν χριστιανικὴν αὐτῶν κλησιν ἐχθρικοῦ πνεύματος καὶ δημοκρατικῶν ἀμοιβαίων φιλίων σχέσεων ἐν ὁμοιοῖα καὶ ἀδελφικῇ συμπονοῖα. Ὡς μέτρα προαγωγῆς καὶ ἐμπειδώσεως τῶν ἀδελφικῶν μεταξὺ τῶν δύο λαῶν δεσμῶν θὰ χρησιμεύσωσιν ἀνταλλαγὴ ἐπισκέψεων ἀρχιερέων καὶ ἄλλων ἐκκλησι. λειτουργῶν, καθηγητῶν καὶ φοιτητῶν, ἀμοιβαίαι θρησκευτικαὶ προσκυνηματικαὶ ἀποδημίαι, διαλέξεις, χορφοδαί κλ. Ἀπεφασίσθη δὲ ὅπως λίαν προσεχῶς τὸ βουλγαρικὸν ἐθνικὸν συμβούλιον εἰς ἀπόδοσιν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ σερβικοῦ ἐθνικοῦ συμβουλίου ἀφικθῆ εἰς Γιουγосλαβίαν, ἐν Ἀχρίδι δὲ τελεσθῆ συλλειτουργῶν καὶ συγροτηθῆ κοινῇ τῶν ἐθνικῶν συμβουλίων συνεδρία. Ἐπὶ τῇ ἐνκαιρίᾳ τῆς ἐν Σόφιας συσκέψεως ταύτης μεταξὺ τοῦ σεβ. μητροπ. Σόφιας καὶ τοῦ Μακαρ. Πατριάρχου Γιουγосλαβίας ἀντιλλάγησαν φιλόφρονα τηλεγραφήματα.

— Ἐν τῷ θρησκευτικῷ βουλγαρικῷ τύπῳ ἐξαιρέται ἡ δρᾶσις τοῦ ἐν Σόφιας Ἐκκλησιαστικοῦ Οἰκοτροφείου περιλαβόντος τόκατὰ λῆξαν ἐκπαιδευτικὸν ἔτος ὑπὲρ τοὺς 100 φοιτητάς. Ἡ διοίκησις αὐτοῦ, δοῦσα ἀξιόλογα ἀποτελέσματα, θεωρεῖται ὑποδειγματικῆ. Ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, προστάτου τοῦ Οἰκοτροφείου, ἐτελέσθη πανηγυρικὴ λειτουργία καὶ διαργανώθη εορτασμός, καθ' ὃν ἐτονίσθη ἡ μεγίστη τοῦ καθιδρυμάτος χρησιμότης διὰ τὴν Ἐκκλησίαν.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

[Ἡ « Ἐκκλησία » ἐν τῷ τμήματι τούτῳ ἀναφέρει πᾶσαν νέαν ἐκδόσιν, ἥς ἀντίτυπον ἀποστέλλεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν].

Ἐθολογίου Κοιρίλα Λαυριώτου, Τὸ μωρὸν ἄλας. Ὁ ἀνεκδοτολόγος ἱατρός Σπυριδῶν Καρπανάος Λαυριώτης. Τύποις Μ. Τριανταφύλλου καὶ Σιας, ἐν Θεσσαλονίκῃ, 1933.

Θωμᾶ Παπαγιαννοπούλου, ἱερέως, καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας, Ἀνάπτυξις τῆς θείας λειτουργίας. Ἐκδόσις περιοδικοῦ « Ἀπόστολος Ἀνδρέας ». Πάτριαι 1929 (Ἀθήναι 1932).

— Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α —

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱερὰ Μητρόπολις Πλωμαρίου.

Ζητεῖται ἕγγαμος ἱερεὺς ἔχων τὰ ὑπὸ τοῦ περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς διορισμὸν αὐτοῦ ὡς τακτικὸ ἐφημεριῶν ἐν τῇ χηρευοῦσῃ ἱερατικῇ θέσει τῆς ἐνορίας τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου Μεγαλοχωρίου. Ὁ ἔχων τὰ νόμιμα προσόντα καὶ ἐπιθυμῶν νὰ διορισθῆ ἐν αὐτῇ δύναται μέχρι τῆς 16ης Ἀγούστου 1933 νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν ἱερὰν Μητρόπολιν Πλωμαρίου πρὸς διορισμὸν αὐτοῦ. Ἐν Ἀθήναις τῇ 16ῃ Μαΐου 1933. † Ὁ Πλωμαρίου Κωνσταντίνος.

Ἱερὰ Ἐπισκοπὴ Νεαπόλεως (Κρήτης).

Ἡ Ἱερὰ Ἐπισκοπὴ Νεαπόλεως καλεῖ συμφώνως τῷ Νόμῳ 5439 (ἄρθρον 81), τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα, ὅπως ὑποβάλλωσιν ἡμῖν (ἐντὸς δύο μηνῶν τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα ἕγγραφα (ἄρθρον 82), διὰ νὰ καταλάβωσι εἰς τὴν ἐκλογὴν τὰς κενὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημεριῶν 1) Κομποπόλεως Σητείας, 2) Ἀρμενίων, 3) Καρυδίου (Σητείας), 4) Μεσσηλλέων, 5) Καλογέρον-Γραῖς Λυγιάς, 6) Μύθων, 7) Παρσᾶ, 8) Ρίζης-Καυμένου, 9) Καλαμαύκιος, 10) Ἐπάνω χωρίου Φουρνῆς, 11) Μέσα Λακωνίων, 12) Μέσα Ποτάμων, 13) Χόνδρου καὶ 14) Ταπῶν, διὰ πᾶσαν δὲ ἀπορία δύναται νὰ ἀπευθύνωνται εἰς τὸ Ἐπισκοπικὸν Γραφεῖον. Ἐν Νεαπόλει τῇ 16 Μαΐου 1933. † Ὁ Νεαπόλεως Διονύσιος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Σισανίου καὶ Σιατίστης.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 81 τοῦ Νόμου 5439 « περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν » προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τῆς ἐνορίας Αὐγερινοῦ, ὅπως ὑποβάλλωσιν ἡμῖν μέχρι τῆς 20ῆς Ἰουνίου ἐ. ἔ. τὰς ἐγγράφους αἰτήσεις των μετὰ τῶν ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ νόμου (ἄρθρον 83) πιστοποιητικῶν. Ἐν Σιατίστῃ τῇ 13ῃ Μαΐου 1933. † Ὁ Σισανίου—Σιατίστης Διδώρος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Γυθείου καὶ Οἰτύλου.

Προκειμένου ν' ἀνακηρύξωμεν ὑποψηφίους διὰ τὰς κενὰς θέσεις ἐφημεριῶν τῶν ἐνοριῶν Βαρουσίου τ. δ. Ἀβίας καὶ Λιασινόβου, τ. δ. Καρδαμύλης, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς κενὰς θέσεις ἐφημεριῶν τῶν ἄνω ἐνοριῶν, ὅπως ὑποβάλλωσιν ἡμῖν μέχρι τῆς 10 Ἰουνίου ἐ. ἔ. τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 83 τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά. Ἐν Γυθείῳ τῇ 11 Μαΐου 1933. † Ὁ Γυθείου καὶ Οἰτύλου Διονύσιος